

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Навчально-науковий інститут права, економіки та соціології

Кафедра криміналістики

КРИМІНАЛІСТИКА

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Розробники: М. Г. Щербаковський, С. І. Казюта,
В. В. Єгупенко

Галузь знань	0304 «Право»
Напрямок підготовки	6.03041 «Право»
Спеціальність	7.060.101 «Правознавство»
Спеціалізація	господарсько-правова
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр
Форма навчання	заочна

Харків 2010

УДК 343.98(076)(477)
ББК 67.9(4УКР)62я73р
К 82

Рецензенти:

Блага А. Б. – канд. юрид. наук, доц., нач. каф. кримін. права та кримінології Харківського національного університету внутрішніх справ;

Андрєєв О. О. – канд. юрид. наук, нач. відділу СУ ГУМВС України в Харківській області

Рекомендовано Методичною радою
Харківського національного університету внутрішніх справ,
протокол № 8 від 19.06.2007

Криміналістика : метод. матеріали з виконання контрольних робіт [для студентів заочної форми навчання] / розроб.: М. Г. Щербаковський, С. І. Казюга, В. В. Єгупенко ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Навч.-наук. ін-т права, економіки та соціології, Каф. криміналістики. – Х. : ХНУВС, 2010. – 32 с.

УДК 343.98(076)(477)
ББК 67.9(4УКР)62я73р

© Харківський національний університет внутрішніх справ, 2010

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ	4
ВАРІАНТ 1. Тема «Криміналістична трасологія. Сліди пальців рук».....	5
ВАРІАНТ 2. Тема «Криміналістична трасологія. Сліди ніг»...	6
ВАРІАНТ 3. Тема «Криміналістичне дослідження зовнішності людини».....	7
ВАРІАНТ 4. Тема «Техніко-криміналістичне дослідження документів».....	8
ВАРІАНТ 5. Тема «Тактика допиту».....	9
ВАРІАНТ 6. Тема «Тактика відтворення обстановки та обставин події».....	13
ВАРІАНТ 7. Тема «Тактика слідчого огляду».....	16
ВАРІАНТ 8. Тема «Тактика обшуку і виїмки».....	19
ВАРІАНТ 9. Тема «Тактика пред'явлення для впізнання».....	22
ВАРІАНТ 10. Тема «Тактика проведення судових експертиз».....	25
ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ	27
Підручники і довідники для підготовки до іспиту	30

ЗАВДАННЯ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Загальні вказівки

Виконання контрольних робіт має на меті поглиблення і закріплення теоретичних знань, отриманих студентами на настановних і оглядових лекціях, семінарських заняттях, а також у процесі самостійної роботи з навчальною літературою. Метою контрольної роботи є також розвиток у студентів певних навичок роботи зі слідами злочинів, аналізу матеріалів кримінальної справи і практичного здійснення тактичних прийомів проведення окремих слідчих дій. Це особливо важливо для студентів заочної форми навчання, у зв'язку з тим, що акцент у навчанні переноситься на самостійну роботу студента з виконання практичних завдань, пов'язаних із роботою зі слідами злочину і тактикою проведення окремих слідчих дій у конкретних кримінальних справах.

Студент повинен виконати один із варіантів контрольної роботи, номер якого залежить від останньої цифри номера залікової книжки.

Варіант контрольної роботи визначається останньою цифрою номера залікової книжки студента.

Вимоги до контрольних робіт

1. До кожного варіанту пропонується завдання, направлене на опис певних об'єктів – слідів злочину або аналіз та виправлення протоколу слідчої дії.

2. Текст аналітичних довідок бажано подати в машинописному вигляді. Допускається виконання роботи рукописним текстом, однак він має бути написаний чітким, розбірливим почерком.

3. Під час аналізу запропонованого протоколу слідчої дії складається аналітична довідка. Зміст кожного пункту аналітичної довідки повинен чітко відповідати аналогічному пункту завдання.

4. Виконану контрольну роботу у зброшурованому вигляді слід подати не пізніше ніж за 20 днів до початку екзаменаційної сесії. На обкладинці роботи, крім звичайних реквізитів, доцільно вказати номер залікової книжки студента.

ВАРІАНТ 1

ТЕМА «КРИМІНАЛІСТИЧНА ТРАСОЛОГІЯ. СЛІДИ ПАЛЬЦІВ РУК»

На предметі з полірованою поверхнею або на склі залишіть декілька потожирових слідів пальців рук. Для виявлення слідів обпиліть предмет темним порошком, отриманим, наприклад, із грифеля олівця.

Проведіть огляд предмета й виявлених слідів.

За результатами огляду:

1) класти фрагмент описової частини протоколу огляду, де відобразити його хід і результати;

2) найбільш чіткі сліди (не менше двох) перекопіювати на світлу лишку плівку, наклеїти її на білий папір і додати їх «речові докази» до протоколу огляду;

3) сформулювати декілька діагностичних та ідентифікаційних питань, що виносяться для розв'язування криміналістичною експертизою (вказати якою).

Література

1. Грановский Г. Л. Основы трасологии. Часть общая. – М., 1965. Часть особенная. – М., 1974.

2. Ивашов В. А. Работа со следами рук на месте происшествия. – М., 1992.

3. Кириченко С. А., Басай В. Д. Основы следознания : лекция. – К., 2003.

4. Крылов И. Ф. Криминалістическое учение о следах. – Л., 1976.

5. Научные основы криминалістической трасологии и ее применение в раскрытии и расследовании преступлений. – М., 1985.

6. Паламарчук С. С. Науково-технічне забезпечення пошуку слідів злочину у водному середовищі // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2004. – № 2. – С. 110–122.

7. Свалов В. И., Тарасов В. П. Неидентификационная трасологическая экспертиза. – Волгоград, 1988.

8. Судебно-трасологическая экспертиза. – М., 1977.

9. Турчин Д. А. Теоретические основы учения о следах в криминалистике. – Владивосток, 1983.

10. Хазиев Ш. Н. Техничко-криминалістические методы установления неизвестного преступника по его следам : учеб. пособие. – М., 1986.

11. Шамонова Т. Н. О содержании криминалістического учения о следах // «Черные дыры» в Российском законодательстве. – 2005. – № 1. – С. 419–426.

12. Шевченко Б. И. Теоретические основы трасологической идентификации. – М., 1975.

ВАРІАНТ 2

ТЕМА «КРИМІНАЛІСТИЧНА ТРАСОЛОГІЯ. СЛІДИ НІГ»

Рухаючись навпростець, залиште на м'якому ґрунті 8-10 чітких вдавлених слідів взуття. Проведіть слідчий огляд «доріжки слідів», а також одного найбільш чіткого сліду взуття. Здійсніть необхідні вимірювання як доріжки, так і окремого сліду.

За результатами огляду:

- 1) скласти фрагмент описової частини протоколу огляду, де описати доріжку слідів взуття та окремий слід;
- 2) сфотографувати або зобразити доріжку та окремий слід на схемі;
- 3) сформулювати декілька діагностичних та ідентифікаційних питань, що виносяться для розв'язування криміналістичною експертизою (вказати якою).

Література

1. Грановский Г. Л. Основы трасологии. Часть общая. – М., 1965. Часть особенная. – М., 1974.
2. Ивашов В. А. Работа со следами рук на месте происшествия. – М., 1992.
3. Кириченко С. А., Басай В. Д. Основы следознания : лекція. – К., 2003.
4. Крылов И. Ф. Криміналістическое учение о следах. – Л., 1976.
5. Научные основы криміналістической трасологии и ее применение в раскрытии и расследовании преступлений. – М., 1985.
6. Паламарчук С. С. Науково-технічне забезпечення пошуку слідів злочину у водному середовищі // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2004. – № 2. – С. 110-122.
7. Свалов В. И., Тарасов В. П. Неидентификационная трасологическая экспертиза. – Волгоград, 1988.
8. Судебно-трасологическая экспертиза. – М., 1977.
9. Турчин Д. А. Теоретические основы учения о следах в криминалистике. – Владивосток. 1983.
10. Хазиев Ш. Н. Техничко-криміналістические методы установления неизвестного преступника по его следам : учеб. пособие. – М., 1986.
11. Шамонова Т. Н. О содержании криміналістического учения о следах // «Черные дыры» в Российском законодательстве. – 2005. – № 1. – С. 419-426.
12. Шевченко Б. И. Теоретические основы трасологической идентификации. – М., 1975.

ВАРІАНТ 3

ТЕМА «КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОВНІШНОСТІ ЛЮДИНИ»

Докладно опишіть зовнішність будь-якої обраної Вами людини за методом словесного портрета.

Для перевірки викладачем правильності опису сфотографуйте людину за правилами пізнавальної зйомки (правий профіль, фас). Фотознімки розміром 6 x 9 см наклейте на аркуш паперу і додайте до опису.

Література

1. Дубягин Ю. П., Торбин Ю. Г. Использование данных о внешности человека в раскрытии и расследовании преступлений. – М., 1987.
2. Задеренко С. В. Портретна експертна ідентифікація на сучасному рівні // Криміналістичний вісник. – 2005. – № 1. – С. 100–108.
3. Зинин А. М. Внешность человека в криминалистике (субъективные изображения). – М., 1995.
4. Зинин А. М. Применение субъективных портретов. – М., 1996.
5. Зинин А. М., Мамедов Г. М. Особенности изготовления субъективных портретов. – К., 1990.
6. Зинин А. М., Овсянников М. Н. Установление преступников и других лиц по признакам внешности. – Омск, 1982.
7. Портретная экспертиза : учеб.-практ. пособие. – М., 2004.
8. Снетков В. А., Зинин А. М. Криміналістическіе средства и методы собирания, фиксации и использования признаков внешности при установлении личности. – М., 1976.
9. Снетков В. А. Габитология. – Волгоград, 1979.
10. Снетков В. А. Использование признаков внешности в работе органов внутренних дел. – М., 1993.
11. Тагаев Н. Н. Последовательность идентификации неизвестного лица // Актуальні проблеми сучасної криміналістики. Ч.1. – Сімферополь, 2002. – С. 77–84.
12. Топорков А. А. Словесный портрет. – М., 1999.

ВАРІАНТ 4

ТЕМА «ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ДОКУМЕНТІВ»

Підберіть який-небудь документ: чек з магазину, лист непрацездатності, посвідчення і т. п. Зробіть які-небудь зміни в документі (підчищення, заміну фотографії, дописку й ін.).

Проведіть огляд документа. За результатами огляду:

- 1) скласти фрагмент описової частини протоколу огляду, де описати зроблену Вами підробку;
- 2) документ упакувати з дотриманням відповідних криміналістичних правил і обов'язково долучити до контрольної роботи;
- 3) сформулювати декілька діагностичних та ідентифікаційних питань відносно документа, що виносяться для розв'язування криміналістичною експертизою (вказати якою).

Література

1. Беляева Г. А., Калашников А. М. Методы технико-криминалистического исследования документов. – Волгоград, 1987.
2. Будзієвський М. Ю. Сучасні способи підробки захисних засобів документів, їхні ознаки // Криміналістичний вісник. – 2004. – № 2. – С. 91–96.
3. Глотов О. М. Осмотр документов следователем. – Л., 1983.
4. Грабовский В. Д. Криминалистическое исследование документов. – Горький, 1979.
5. Кекин А. Г. Аппаратурные средства проверки подлинности документов на основе оптического метода неразрушающего контроля // Специальная техника. – 2003. – № 2. – С. 30–40.
6. Кобилянський О. Сучасний стан і перспективи дослідження документів із спеціальними засобами захисту від підроблення // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 7. – С. 116–119.
7. Кобилянський О. Методичні особливості та техніко-криміналістичні засоби дослідження документів, що мають спеціальні засоби захисту // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 12. – С. 115–118.
8. Общие положения технико-криминалистической экспертизы документов. – М., 1987.
9. Основные задачи технико-криминалистической экспертизы документов. – М., 1987.
10. Павленко С. Д., Золотарь Н. С. Возможности исследования документов, изготовленных печатными способами. – К., 1988.
11. Подволоцкий И. Н. Осмотр и предварительное исследование документов. – М., 2004.

12. Судебно-техническая экспертиза документов. Общая часть. – М., 1986.

13. Судебно-техническая экспертиза документов. Особенная часть. – М., 1989.

14. Техничко-криміналістическа експертиза документів. – Волгоград, 1988.

15. Ткачев А. В. Теория криміналістическої ідентифікації і деякі проблеми експертних досліджень електронних документів // Актуальні проблеми сучасної криміналістики. Ч. 1. – Сімферополь, 2002. – С. 84–90.

ВАРІАНТ 5

ТЕМА «ТАКТИКА ДОПИТУ»

Уважно ознайомтеся зі змістом запропонованого протоколу допиту, піддайте його всебічному критичному аналізу.

За результатами вивчення протоколу:

1) скласти аналітичну довідку, в якій повинні міститися вичерпні відповіді на наступні питання:

– чи дотримані під час допиту відповідні вимоги кримінально-процесуального закону України;

– чи правильно були обрані тактичні прийоми допиту;

– чи всі обставини, що впливають із наведеної фабули кримінальної справи, були з'ясовані в ході допиту;

– які техніко-криміналістичні засоби і з якою метою доцільно було застосувати для фіксації ходу і результатів допиту;

– інші критичні зауваження до вступної, описової і заключної частин аналізованого протоколу допиту;

2) скласти докладний план допиту, в якому сформулювати всі питання, які необхідно було б з'ясувати у потерпілої.

ПРОТОКОЛ допиту потерпілого

м. Харків

28 жовтня 2001 р.

Допит початий о 10 год. 15 хв.

Закінчений об 11 год. 30 хв.

Слідчий слідчого відділу Держинського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області лейтенант міліції Портнов Я.Г. у

відповідності до статей 170, 171 КПК України допитав як свідка у кримінальній справі № 60002384:

1. Прізвище, ім'я, по батькові – Протасова Ольга Миколаївна.
2. Дата народження – 13.10.1982.
3. Місце народження – м. Харків.
4. Національність і громадянство – українка, громадянин України.
5. Паспорт – IV-ВЛ № 628806, виданий 16.06.1998.
6. Освіта - середня.
7. Місце роботи, навчання – студентка Харківської академії архітектури.
8. Адреса проживання – м. Харків, вул. Сумська, б. 203, кв. 6.
9. Відомості про судимості – не судима.

Про кримінальну відповідальність за дачу навмисно неправдивих показань за ст. 384 КК України попереджена.

Потерпілій роз'яснені вимоги ст. 19 КПК України і ст. 63 Конституції України, ознайомившись із якими Протасова О.М. заявила, що бажає давати показання у кримінальній справі українською мовою.

Підпис _____ / *О.М. Протасова* /

Відносно справи показую таке:

Я поверталася додому після занять близько 20-ї години 25 жовтня. Ішла по вулиці Сумській вгору, потім звернула праворуч. Раптом позаду почула шум. Це двоє молодих людей на роликівих ковзанах їхали по тротуару за мною. Коли я одвернулась, один із них схопив мою сумку, але я тримала її міцно й не відпускала. Тоді другий під'їхав і почав мене бити. Я закричала й почала його дряпати. У цей час перший вихопив сумку і швидко поїхав. Другий схопив мій телефон, що висів на шнурі в мене на ший, смикнув за шнур, розірвав його й разом з телефоном поїхав.

Питання: Ви запам'ятали, який вигляд мали хлопці, котрі напали?

Відповідь: Приблизно.

Питання: Опишіть, будь ласка, методом словесного портрета зовнішність хлопців.

Відповідь: Перший хлопець – близько 20 років, високий, худий, у червоній куртці, без головного убору. Другий такий самий за віком, нижчий ростом і міцніший. Одягнений був у чорну куртку й синю шапочку.

Питання: Ви їх бачили до цього?

Відповідь: Ні, але біля театру опери й балету часто катаються молоді хлопці на роликівих ковзанах.

Питання: Ви могли б впізнати цих хлопців?

Відповідь: Думаю, що впізнала б їх.

Питання: Який телефон у Вас відібрали?

Відповідь: «Соні-Еріксон».

Питання: Значить, перший хлопець вихопив сумку, а другий – телефон?

Відповідь: Так, так і було.

Протокол слідчим прочитаний, зауважень немає, показання записані правильно.

Потерпіла _____ / *О.М. Протасова* /

Слідчий лейтенант міліції _____ / *Я.Г. Портнов* /

Література

1. Бахарев Н. В. Очная ставка. – М., 1982.
2. Бахин В. П., Весельский В. К. Тактика допиту. – К., 1997.
3. Богунов В. До питання про порядок застосування звукозапису при проведенні слідчих дій // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 1. – С. 113–117.
4. Бьховский И. Е., Глазырин Ф. В., Питерцев С. К. Допустимость тактических приемов при допросе. – Волгоград, 1989.
5. Васильев А. Н., Карнеева А. М. Тактика допроса при расследовании преступлений. – М., 1970.
6. Волобуев А. Ф. Тактика допиту : лекція. – Х. : Ун-т внутр. справ, 1996.
7. Гончаренко В. Г., Сокіран Ф. М. Тактичні основи психологічного впливу на попередньому слідстві. – К., 1994.
8. Доспулов Т. Г. Психология допроса на предварительном следствии. – М., 1976.
9. Коваленко О. О. Специфіка тактики проведення допиту на предмет встановлення суб'єктивної сторони злочину // Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності. – 2004. – С. 128–129.
10. Кожевникова Н. И. Принятие решения о целесообразности проведения очной ставки и выбор момента ее проведения // Використання

сучасних досягнень криміналістики у боротьбі зі злочинністю. – Донецьк, 2002. – С. 206–210.

11. Комарков В. С. Психологические основы очной ставки. – Х., 1976.

12. Коновалова В. Е., Сербулов А. М. Тактика допроса при расследовании преступлений. – К., 1978.

13. Лапта С. П. Тактичні прийоми використання висновків експерта для подолання протидії розслідуванню при допиті // Сучасні судово-експертні технології в кримінальному і цивільному судочинстві. – Х., 2003. – С. 125–129.

14. Лозова С. М. Практичне застосування тактичних прийомів під час проведення очної ставки // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2002. – № 18. – С. 77–82.

15. Лукашевич В. Г. Криминалистическая теория общения. – К., 1993.

16. Максимов В. С. Теория и практика очной ставки на предварительном следствии. – Свердловск, 1975.

17. Магюшкова Т. П. Допит неповнолітньої потерпілої від сексуальних злочинів: деякі питання підготовки та проведення // Вісник Запорізького юридичного інституту МВС України. – 2004. – № 1. – С. 143–150.

18. Образцов В. А. Допрос потерпевшего и свидетеля на предварительном следствии. – М., 2003.

19. Порубов Н. И. Научные основы допроса на предварительном следствии. – Минск, 1978.

20. Ратинов А. Р., Ефимова Н. И. Психология допроса обвиняемого. – М., 1988.

21. Рибак Б. М. Правомірність та допустимість психологічних пасток («хитрощів») при допиті // Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності. – 2004. – С.122–123.

22. Соловьев А. Б. Использование доказательств при допросе. – М., 1981

23. Терехин Д.Г. Особенности допроса несовершеннолетнего подозреваемого (обвиняемого), дающего ложные показания // Використання сучасних досягнень криміналістики у боротьбі зі злочинністю. – Донецьк, 2002. – С.100–106.

24. Титов А. М. Особливості допиту за участю захисника // Використання сучасних досягнень криміналістики у боротьбі зі злочинністю. – Донецьк, 2002. – С. 37–41.

25. Шепітько В. Ю. Тактика допиту. – Х., 1992.

26. Юсупов В. В. Тактика допиту при перевірці алібі підозрюваного або обвинуваченого // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України. – 2004. – № 6. – С. 320–325.

27. Якубов М. Л. Показания свидетелей и потерпевших. – М., 1968.

28. Ямпольский А. Е. Психология допроса подозреваемого. – Волгоград, 1978.

ВАРІАНТ 6

ТЕМА «ТАКТИКА ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ»

Уважно ознайомтеся зі змістом наданого протоколу, піддайте його всебічному критичному аналізу.

За результатами вивчення протоколу:

1) скласти аналітичну довідку, у якій повинні міститися вичерпні відповіді на наступні питання:

- чи дотримані усі відповідні вимоги кримінально-процесуального закону України;

- чи правильно і чи повно був визначений склад учасників слідчої дії;

- яка конкретна мета проведення даної слідчої дії, чи правильно вона була сформульована в протоколі (якщо ні, то як необхідно було б її сформулювати), і чи була досягнута в результаті відтворення поставлена мета;

- чи були дотримані необхідні тактичні умови проведення даної слідчої дії;

- чи правильно в тактичному відношенні було проведено відтворення обстановки й обставин події;

- чи всі необхідні способи фіксації були використані для фіксування ходу і результатів слідчої дії;

- інші критичні зауваження до вступної, описової і заключної частин аналізованого протоколу;

2) за результатами критичного аналізу скласти свій варіант протоколу відтворення обстановки й обставин події.

ПРОТОКОЛ слідчого експерименту

м. Харків

9 вересня 2005 р.

Слідчий Київського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області лейтенант міліції Голощекін С.В., за участю експерта Володіна А.Е., підозрюваного Георгадзе А.В., свідка Мишина О.П., понятих Веселова П.Р. і Тищенко Ф.М., з дотриманням вимог статей 194, 195 КПК України провів слідчий експеримент з метою перевірки показань свідка Мишина О.П. на місці події, про що відповідно до вимог ст. 195 КПК України склав цей протокол.

Перед початком експерименту за пропозицією слідчого свідок Мишин О.П. засвідчив, що 23.06.2005 р. о 23 год. 30 хв. він перебував на балконі своєї квартири, розташованої на 3 поверсі будинку № 45 по просп. Гагаріна в м. Харкові, і чув, як у розташованій у дворі будинку альтанці раніше знайомий йому Георгадзе А.В. загрожував фізичною розправою не відомому йому чоловікові. Безпосередньо Мишин О.П. чув вимовлену Георгадзе А.В. фразу «Я розіб'ю тобі голову». Мишин О.П. пояснив, що фразу розчув чітко, тому що на вулиці було тихо, погода була суха, тепла.

Перед початком слідчої дії понятим і спеціалісту відповідно до вимог ст. 127, ст. 128¹ КПК України роз'яснені їхні права.

Спеціаліст НІЕКЦ Володін А.Е. попереджений про відповідальність за відмову або відхилення від виконання обов'язків, йому роз'яснені вимоги ст. 128¹ КПК України.

9 вересня 2005 р. о 9 год. 00 хв., у похмуру дощову погоду слідчо-оперативна група в складі слідчого Голощекіна С.В., експерта Володіна А.Е., разом з підозрюваним Георгадзе А.В., свідком Мишиним О.П., понятими Веселовим П.Р. і Тищенком Ф.М. на службовому автомобілі прибули до будинку № 45 по просп. Гагаріна в м. Харкові.

За пропозицією слідчого, Георгадзе А.В. разом з експертом Володіним А.Е. і понятим Тищенком Ф.М. пройшли в альтанку, а свідок Мишин О.П., понятий Веселов П.Р. і слідчий піднялись у кв. 3 зазначеного будинку й вийшли на балкон. З балкона добре проглядався двір будинку, альтанка з учасниками слідчого експерименту, а також службовий автомобіль із працюючим двигуном і діти, які гуляли за три метри від альтанки. За попередньою домовленістю між слідчим і підозрюваним, за умовним знаком руки, підозрюваний Георгадзе А.В. вимовив задалегідь обговорену фразу голосом звичайного звуку. Свідок Мишин О.П. вимовлену фразу не почув.

Спустившись до альтанки, слідчий запитав, чи є зауваження й доповнення в учасників експерименту. Понятий Тищенко Ф.М. засвідчив, що чув вимовлену Георгадзе А.В. фразу і бачив на балконі слідчого, понятого й свідка. Експерт Володін А.Е. засвідчив, що вимовлену Георгадзе А.В. фразу він записав на магнітофон.

Протокол був прочитаний уголос. Зауважень і доповнень від присутніх не було.

Поняті _____ / П.Р. Веселов /
_____ / Ф.М. Гищенко /
Експерт _____ / А.Е. Володін /
Свідок _____ / О.П. Мишин /
Підозрюваний _____ / А.В. Георгадзе /

Слідчий _____ / С.В. Голощекін /

Література

1. Авсюк А. В. Процессуальные и тактические особенности проверки показаний на месте. – Минск, 1990.
2. Белкин Р. С., Белкин А. Р. Эксперимент в уголовном судопроизводстве. – М., 1997.
3. Быховский И. Е., Корниенко Н. А. Проверка показаний на месте. – Л., 1988.
4. Васильев А. М., Степиков С. С. Воспроизведение показаний на месте расследования преступлений. – М., 1979.
5. Власенко Н. В. Сущность и тактика проверки показаний на месте. – М., 2004.
6. Глазырин Ф. В., Кругликов А. П. Следственный эксперимент. – Волгоград, 1981.
7. Заяць Д. Д. Процесуальне та тактичне забезпечення використання відеозапису при проведенні перевірки показань на місці // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2002. – № 19. – С. 54–59.
8. Корж В. Перевірка показань на місці: криміналістична сутність, поняття та законодавче визначення // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 9. – С. 135–137.
9. КПК України : статті 194, 195.
10. Леви А. А., Пичкалева Г. И., Селиванов Н. А. Получение и проверка показаний следователем. – М., 1987.
11. Лукашевич В. Г. Відтворення обстановки і обставин події як метод пізнання під час розслідування злочинів. – Херсон, 2004.
12. Уваров В. Н. Проверка показаний на месте. – М., 1982.
13. Шобик Б. И. Проверка и уточнение показаний на месте. – Хабаровск, 1987.

ВАРІАНТ 7

ТЕМА «ТАКТИКА СЛІДЧОГО ОГЛЯДУ»

Уважно ознайомтеся зі змістом протоколу огляду місця події, піддайте його критичному аналізу.

За результатами аналізу протоколу:

1) скласти аналітичну довідку, в якій дати вичерпні відповіді на такі питання:

- чи дотримані усі відповідні вимоги кримінально-процесуального закону України;

- чи правильно і чи повно (з урахуванням характеру злочину) був підібраний склад учасників огляду (якщо ні, то кого і з якою метою необхідно було додатково залучити до участі в слідчій дії);

- чи обґрунтовано була обрана послідовність огляду місця події; які помилки були допущені слідчим;

- чи правильно і чи повно були описані об'єкти, виявлені й оглянуті на місці події;

- які техніко-криміналістичні засоби і методи були використані для виявлення і вилучення слідів злочину? Що і з якою метою необхідно було застосувати додатково;

- чи всі необхідні способи фіксації обстановки місця події і виявлених слідів були застосовані (якщо ні, то які з них доцільно було б застосувати додатково);

- які ще критичні зауваження до вступної, описової і заключної частин протоколу огляду можна відзначити;

2) за результатами критичного аналізу скласти свій варіант протоколу огляду місця події.

ПРОТОКОЛ огляду місця події

м. Харків

18 січня 2002 р.

Огляд початий о 13 год. 15 хв.

Огляд закінчений о 14 год. 00 хв.

Слідчий слідчого відділення Жовтневого РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області лейтенант міліції Макушев В.А., одержавши о 12 год.00 хв. повідомлення з міської лікарні № 1 Харкова про те, що з квартири № 211 будинку 56 по вул. Петровсько-

го в приймальне відділення доставлено з проникаючим вогнепальним пораненням у ділянці живота громадянку Сущенко Я.С., прибув на вул. Петровського, буд. 56, кв. 211, де в присутності:

- власника квартири – Сущенко Л.Д.;

- понятих: Лавочкина С.Д., який проживає: вул. Командарма Уборевича, буд. 34, кв. 46; Нефедова О.Д., який проживає по вул. Пушкінській, буд. 50, кв. 12;

- експерта-криміналіста Кононова В.А. – співробітника Науково-дослідного експертно-криміналістичного центру при ГУМВС України в Харківській області;

- експерта-судового медика Хорюнова П.П. – співробітника Харківського бюро судово-медичної експертизи, – на підставі статей 190, 191, 195 КПК України провів огляд місця події – будинку 56, квартири № 211 по вул. Петровській, про що і склав цей протокол.

Перед початком огляду вказаним особам роз'яснено їх право бути присутніми при всіх діях, проведених у процесі огляду, і робити заяви, що підлягають занесенню до протоколу.

Понятим, крім того, у відповідності до ст. 127 КПК України роз'яснено їхній обов'язок засвідчити факт, зміст і результати огляду місця події.

_____ / С.Д. Лавочкин /

_____ / О.Д. Нефедов /

Експертам роз'яснено права та обов'язки згідно зі ст. 128¹ КПК України

_____ / В.А. Кононов /

_____ / П.П. Хорюнов /

Оглядом виявлено:

Сущенко Л.Д. знаходиться в стані алкогольного сп'яніння. За його словами, він разом зі своєю дружиною Сущенко Я.С. і сусідом Петровим С.О. розпивав спиртні напої, потім між ними відбулася сварка, бійка, потім він схопив рушницю, а далі нічого не пам'ятає.

У кімнаті була виявлена двоствольна мисливська рушниця ТОЗ 12. Рушниця справна, до стрілянини придатна. З одного зі стволів відчувався запах пороху, у патроннику знаходилась гільза. Інший ствол був заряджений патроном. При розрядженні патрона в ньому була виявлена картеч розміром 5 мм. Біля стіни виявле-

ний повстяний пиж діаметром близько 10 мм, товщиною 7 мм. На поверхні прикладу й спусковому гачку є сліди рук.

На столі знаходилась напівпорожня пляшка горілки «Пшенична», три склянки, тарілки із залишками їжі. Біля стола виявлені дві порожні пляшки з-під горілки. На склянках і пляшках є численні сліди пальців рук. Більша частина відбитків має петлевий візерунок, інші – завитковий.

При порівнянні будови виявлених відбитків з папілярними візерунками на пальцях рук Сущенко Л.Д. виявлена їхня подібність.

На стелі виявлені патьоки й плями крові. Мазки крові є на одязі й руках Сущенко Л.Д. Кров у патьоках, плямах і мазках – однієї групи.

У процесі огляду провадилася фотозйомка.

Як речові докази вилучені порожні пляшки з-під горілки, рушниця, кров.

Протокол прочитаний лейтенантом міліції Окоренковим. Записаний правильно.

Слідчий _____ / В.А. Макушев /

Поняті _____ / С.Д. Лавочкин /

_____ / О.Д. Нефедов /

Власник _____ / Л.Д. Сущенко /

Експерт _____ / В.А. Кононов /

Експерт _____ / П.П. Хорюнов /

Література

1. Бертовский Л. В. Понятие и технология следственного осмотра // «Черные дыры» в Российском законодательстве. – 2004. – № 4. – С. 243–245.

2. Виноцкий Л. В. Осмотр места происшествия: организационные, процессуальные и тактические вопросы. – Караганда, 1986.

3. Виноцкий Л. В. Осмотр места происшествия: организация, процессуальные и тактические вопросы. – Караганда, 1986.

4. Виноцкий Л. В. Теория и практика освидетельствования на предварительном следствии. – Караганда, 1993.

5. Грамович Г. И. Особенности осмотра неопознанных трупов. – Минск, 1993.

6. Ищенко А. В. Анализ проблем следственной тактики в фундаментальных криминалистических исследованиях в Украине // Криміналістичний вісник. – 2004. – № 2. – С. 17–26.

7. Льченко С. Проникнення та входження за згодою як передумови

проведення слідчих дій у житлі чи іншому володінні особи // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 9. – С. 95–97.

8. Колмаков В. П. Следственный осмотр. – М., 1969.

9. Коновалов Е. Ф. Осмотр места происшествия. – Минск, 1987.

10. КПК України : статті 190–193, 195.

11. Медведев Е. И. Негативные обстоятельства и их использование в раскрытии преступлений. – Волгоград, 1973.

12. Осмотр места происшествия : справочник следователя. – М., 1982.

13. Порубов Н. И., Солонец С. А. Эффективность осмотра места происшествия и его роль в раскрытии и расследовании преступлений. – Минск, 1989.

14. Разумов Э. А., Молибога Н. П. Осмотр места происшествия. – К., 1994.

15. Слідчий огляд: сутність, види, тактика проведення огляду місця події і тактика використання техніко-криміналістичних засобів та спеціальних знань. – Д., 2004.

16. Тактика попереднього дослідження криміналістичних об'єктів при проведенні слідчого огляду. – Чернівці, 2003.

17. Татьяна Л. Г. Освидетельствование как следственное действие // Российский следователь. – 2004. – № 1. – С. 7–9.

18. Торбин Ю. Г. Теория и практика освидетельствования. – СПб., 2004.

19. Фиксация результатов осмотра места происшествия : справочное пособие для следователей. – К., 1981.

20. Шепітько В. Ю. Тактика огляду місця події. – Х., 1994.

ВАРІАНТ 8

ТЕМА «ТАКТИКА ОБШУКУ І ВИЇМКИ»

Уважно ознайомтеся зі змістом наданого протоколу обшуку, піддайте його критичному аналізу.

За результатами аналізу протоколу:

1) скласти аналітичну довідку, в якій дати вичерпні відповіді на наступні питання:

– чи дотримані усі відповідні вимоги кримінально-процесуального закону України;

– чи правильно і чи повно (з урахуванням характеру злочину) був підібраний склад учасників огляду (якщо ні, то кого і з якою метою необхідно було додатково залучити до участі в слідчій дії);

- чи обґрунтовано була обрана послідовність огляду місця події; які помилки були допущені слідчим;
  - чи правильно і чи повно були описані об'єкти, виявлені й оглянуті на місці події;
  - які техніко-криміналістичні засоби і методи варто було б застосувати під час проведення обшуку;
  - чи всі необхідні способи фіксації ходу і результатів обшуку були застосовані (якщо ні, то які з них доцільно було б застосувати додатково);
  - які ще критичні зауваження до вступної, описової і заключної частин протоколу огляду можна відзначити;
- 2) за результатами критичного аналізу скласти свій варіант протоколу обшуку.

ПРОТОКОЛ обшуку

м. Харків

16 лютого 2006 р.

Слідчий слідчого відділу Комінтернівського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області лейтенант міліції Попов О.О. на підставі постанови від 20.02.2006 за участю:

- дільничного інспектора капітана міліції Єршова В.М.;
- понятого Халіна О.Д., який проживає: м. Харків, вул. Ярославська, буд.1, кв. 5;
- понятого Лопаткіна Л.Ш., який проживає: м. Харків, вул. Енгельса, буд. 23, кв.47;
- оперуповноваженого карного розшуку Комінтернівського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області старшого лейтенанта міліції Шеремета П.В.;
- потерпілого Онопка Б.А., який проживає: м. Харків, просп. Московський, буд. 193/6, кв. 47.
- у присутності Воронової Ольги Петрівни – сусідки обвинувачуваного по комунальній квартирі, яка проживає: м. Харків, вул. Державінська, буд. 13, кв. 8, з дотриманням вимог статей 177, 180- 184, 186, 188 і 189 КПК України провели обшук у квартирі громадянина Круглого Олександра Васильовича по вул. Державінській, буд. 13, кв. 8.

Перед початком обшуку всім указаним особам було роз'яснено, що згідно зі ст. 183 КПК України вони вправі бути присутніми

при всіх діях слідчого й робити із приводу цих дій заяви, що підлягають занесенню до протоколу. Понятим, крім того, роз'яснено, що у відповідності до ст. 127 КПК України вони зобов'язані засвідчити факт, зміст і результати проведення обшуку.

_____ / О.Д. Халін /
_____ / Л.Ш. Лопаткин /
_____ / Б.А. Онопко /
_____ / О.П. Воронова /

Обшук початий об 11 год. 00 хв., закінчений о 13 год. 00 хв.

Перед початком обшуку слідчим був оголошений номер кримінальної справи, порушеної за фактом крадіжки речей з квартири гр. Онопка Б.А., після чого гр. Вороновій О.П було запропоновано видати речі і цінності, що приносив у квартиру її сусід Круглий О.В. На вимогу слідчого Воронова О.П. відповіла, що вона не знає про які-небудь крадені речі.

У зв'язку з відмовленням був проведений особистий обшук Воронової О.П., обшук у кімнаті Круглого О.В. і за згодою Воронової О.П. у її кімнаті.

Під час обшуку виявлено і вилучено:

1. Годинник чоловічий, круглий, золотий марки «Orient», виявлений у столі.
2. Годинник жіночий у золотому корпусі «Чайка», вилучений у Воронової О.П.
3. Декілька ключів до різних замків, виявлених у ящику на балконі.
4. Золота каблучка з рубіном, на якій є проба «985», – на шафі.
5. Магнітола «Sony» – на тумбочці біля ліжка.
6. Шкіряний гаманець з монограмою «Boss» в куртці у коридорі.

Протокол прочитано слідчим вголос, записано правильно.

Слідчий _____ / О.О. Попов /
Дільничний _____ / В.М. Єршов /
Понятий _____ / О.Д. Халін /
Понятий _____ / Л.Ш. Лопаткин /
Потерпілий _____ / Б.А. Онопко /
Присутня _____ / О.П. Воронова /

Література

1. Астапкина С. М. Тактика обыска и выемки. – М., 1989.
2. Головка Я. В. Однчасний обшук (організаційний і тактичний аспекти) // Використання сучасних досягнень криміналістики у боротьбі зі злочинністю. – Донецьк, 2002. – С. 107–115.
3. Денисюк С. Ф., Шепитько В. Ю. Обыск в системе следственных действий (тактико-криминалистический анализ). – Х., 1999.
4. Еникеев М. И., Черных Э. А. Психология обыска и выемки. – М., 1986.
5. Жбанков В. А. Организация и тактика групповых обысков при расследовании деятельности преступных групп. – М., 1995.
6. Коновалова В. Е., Шепитько В. Ю. Обыск: тактика и психология. – Х., 1997.
7. Леви А. А., Михайлов А. И. Обыск. – М., 1983.
8. Разумова А. Е. Деякі аспекти застосування спеціальних знань при підготовці до обшуку // Право і Безпека. – 2005. – № 4. – С. 107–110.
9. Римар М. М. Виймка електронної пошти в мережі Інтернет // Проблеми боротьби зі злочинністю та шляхи її попередження. – 2004. – С. 39–40.

ВАРІАНТ 9

ТЕМА «ТАКТИКА ПРЕД'ЯВЛЕННЯ ДЛЯ ВПІЗНАННЯ»

Уважно ознайомтеся зі змістом протоколу впізнання, піддайте його критичному аналізу.

За результатами аналізу протоколу:

1) скласти аналітичну довідку, в якій дати вичерпні відповіді на наступні питання:

– чи дотримані усі відповідні вимоги кримінально-процесуального закону України;

– чи правильно був підібраний склад учасників пред'явлення для впізнання особи;

– чи були дотримані необхідні тактичні умови, що забезпечують об'єктивність результатів пред'явлення для впізнання;

– чи правильно були сформульовані слідчим питання до особи, яка впізнає і якщо ні, то які питання й у якій послідовності необхідно було сформулювати;

– чи правильно і повно були описані учасники впізнання;

- чи всі необхідні способи фіксації ходу і результатів впізнання були застосовані (якщо ні, то які з них доцільно було б застосувати додатково);

- які ще критичні зауваження до вступної, описової і заключної частин протоколу впізнання можна відзначити;

2) за результатами критичного аналізу скласти свій варіант протоколу пред'явлення особи для впізнання.

ПРОТОКОЛ про пред'явлення для впізнання

м. Харків

14 квітня 2006 р.

Слідчий Ленінського РВ ХМУ ГУМВС України в Харківській області старший лейтенант міліції Овчаренко Г.І. у присутності понятих Іванової Ольги Петрівни й Кузмичева Івана Олексійовича, відповідно до вимог статей 174-176 КПК України пред'явив Гордєєву Анатолію Петровичу для впізнання таких осіб:

1. Роденка Володимира Миколайовича, 1968 року народження;
2. Михайлова Олега Михайловича, 1982 року народження;
3. Козлова Петра Львовича, 1980 року народження.

Про кримінальну відповідальність за відмову від дачі показань і дачу свідомо неправдивих свідчень за ст. 344 КК України попереджений.

_____ / А.П. Гордєєв /

Оглянувши пред'явлених для впізнання осіб, Гордєєв А.П. указав рукою на сидячого всередині чоловіка, заявивши, що впізнає його як за прикметами зовнішності, так і за голосом. Про те, що його прізвище Михайлов О.М., він довідався в ході пред'явлення для впізнання.

Далі Гордєєв А.П. пояснив, що цей чоловік біля 23 години 12 лютого п. р. на вулиці підійшов до нього та попросив закурити, а після того, як Гордєєв А.П. поліз у кишеню за сигаретами, чоловік раптово вдарив його по голові чимось важким і, коли

Гордєєв А.П. втратив свідомість, забрав у нього шапку, годинник, мобільний телефон та гаманець.

Підписи:

Поняті : _____ / О.П. Іванова /

_____ / І.А.Кузмичев /

Особи, які впізнавалися: _____ / В.М. Роденко /

_____ / П.Л. Козлов /

_____ / О.М. Михайлов /

Впізнаючий _____ / А.П. Гордєєв /

Слідчий _____ / Г.І. Овчаренко /

Література

1. Басиста І. Тактика проведення пред'явлення для впізнання поза візуальним спостереженням особи // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 10. – С. 141-143.

2. Бурька Д. А. О видах и формах предъявления для опознания // Вестник криминалистики. – 2005. – № 3. – С. 62-71.

3. Бурька Д. А. О некоторых актуальных проблемах предъявления трупа для опознания // Российский следователь. – 2004. – № 5. – С. 2-6.

4. Гапанович Н. Н. Опознание в следственной и судебной практике. – Минск, 1978.

5. Гапанович Н. Н. Опознание в судопроизводстве. – Минск, 1975.

6. Гинзбург А. Я. Опознание в следственной, оперативно-розыскной и экспертной практике. – М., 1996.

7. Китаева В. Н. Предъявление для опознания по функциональным признакам и судебная экспертиза // Российский следователь. – 2005. – № 3. – С. 2-5.

8. Крикунов Л. Е., Маевский Л. Ф. Тактика и психологические основы предъявления для опознания на предварительном следствии. – К, 1977.

9. Лукьянчиков Е. Д. Криминалистическая идентификация объектов по следам памяти. – Донецк, 1998.

10. Самолаева Е. Ю. Предъявление для опознания лица в условиях, исключающих наблюдение опознающего опознаваемым // Вестник криминалистики. – 2004. – № 2. – С. 47-57.

11. Самошина З. Г. Вопросы теории и практики предъявления для опознания на предварительном следствии. – Казань, 1990.

12. Швець Н. Л. «Білі плями» питання теорії та практики пред'явлення для впізнання // Право і Безпека. – 2005. – № 4. – С. 122-127.

ВАРІАНТ 10

ТЕМА «ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ»

Ретельно ознайомтеся зі змістом наданої постанови про призначення експертизи, критично проаналізуйте її.

За результатами аналізу постанови:

1) скласти аналітичну довідку, в якій дати вичерпні відповіді на наступні питання:

- чи були достатні підстави для призначення експертизи і чи правильно визначений її вид;

- чи правильно визначена експертна установа;

- чи вірно сформульоване експертне завдання: усі питання, що впливають з обставин справи, поставлені на вирішення експертизи, – і якщо ні, то сформулюйте додаткові завдання експерту;

- чи всі необхідні об'єкти були направлені на експертне дослідження (у т.ч. критичні зауваження щодо їхнього упакування);

- інші критичні зауваження до вступної, настановної і резолютивної частин постанови про призначення експертизи;

2) скласти свій варіант постанови про призначення експертизи.

ПОСТАНОВА

про призначення експертизи

м. Харків

11 серпня 2006 р.

Слідчий СУ ГУМВС України в Харківській області капітан міліції Розов О.М., розглянувши матеріали кримінальної справи № 28591 з обвинувачення гр. Петрова Д.Л. за ч. 1 ст. 189 КК України,

УСТАНОВИВ:

18 липня 2006 р. гр. Іванову В.Г. в поштову скриньку будинку, де він проживає зі своєю родиною, підкинута записка з текстом загрозливого змісту з вимогою передачі грошей.

Записка являє собою аркуш білого паперу розміром 10х15 см, один край якої має розриви, у нижньому куті є типографський напис «Техноекспорт». Рукописний текст записки виконаний чорнилом чорного кольору. На поверхні виявлені сліди рук.

У вчиненні злочину запідозрений гр. Петров Д.Л., що заперечує свою причетність до вимагання. Під час обшуку в гр. Петрова Д.Л.

виявлений блокнот розмірами 10х15 см з написами на кожному аркуші «Техноекспорт», а також кулькові ручки з пастами чорних кольорів.

Беручи до уваги, що для вирішення питать, що інтересують слідство необхідні спеціальні знання, і згідно зі статтями 75 та 196 КПК України

ПОСТАНОВИВ:

1. Призначити у справі комплексну графологічну експертизу, проведення якої доручити співробітникам кафедри криміналістики Національної юридичної академії й заводу «Авторучка».

2. На вирішення експертів поставити наступні питання:

- 1) Чи придатна записка для дослідження?
- 2) Чи ідентичний почерк у записці з почерком гр. Петрова Д.Л.?
- 3) Чи однаковий аркуш записки й аркуші блокнота, виявлені в гр. Петрова Д.Л.?
- 4) Чи збігаються за хімічним складом чорнило з ручок, виявлених у гр. Петрова Д.Л., із чорнилом тексту записки?

3. У розпорядження експерта надати: записку; блокнот; ручки; підозрюваного гр. Петрова Д.Л.; протокол огляду записки.

Слідчий _____ / *О.М. Розов* /

Література

1. Експертизи в судовій практиці. – К., 1993.
2. Назначение и проведение судебных экспертиз. – М., 1988.
3. Орлов Ю. К. Заключение эксперта и его оценка по уголовным делам. – М., 1995.
4. Россинская Е. Р. Судебная экспертиза в уголовном, гражданском и арбитражном процессе. – М., 1996.
5. Сахнова Т. В. Судебная экспертиза. – М., 1999.
6. Шляхов А. Р. Судебная экспертиза: организация и проведение. – М., 1979.
7. Щербаковский М. Г. Судебные экспертизы: назначение, производство, использование : учеб.-практ. пособие. – Х., 2005.

ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Предмет криміналістики.
2. Сліди злочину: поняття та класифікація.
3. Система криміналістики.
4. Завдання та методи криміналістики.
5. Криміналістична ідентифікація: поняття та її використання при розслідуванні злочинів.
6. Об'єкти та форми криміналістичної ідентифікації.
7. Зразки для порівняльного дослідження: поняття та види.
8. Криміналістична діагностика: поняття та її використання при розслідуванні злочинів.
9. Поняття спеціальних знань та обізнаної особи.
10. Процесуальні форми використання спеціальних знань.
11. Непроцесуальні форми використання спеціальних знань.
12. Схожість та різниця спеціаліста і судового експерта.
13. Види судових експертиз.
14. Система державних експертних установ України.
15. Процесуальні і тактичні прийоми застосування фотографії, аудіозапису та відеозапису при проведенні слідчих дій.
16. Трасологія: поняття, об'єкти, система.
17. Класифікація слідів у трасології.
18. Діагностичні та ідентифікаційні задачі, які розв'язуються в трасології.
19. Використання слідів рук в розкритті та розслідуванні злочинів.
20. Поняття документа-речового доказу. Особливості пакування та збереження.
21. Криміналістичне дослідження письмової мови: поняття, завдання, ознаки.
22. Криміналістичне дослідження почерку: поняття, завдання, ознаки.
23. Техніко-криміналістичне дослідження документів: поняття та об'єкти дослідження.
24. Методи часткової підробки документів та їх ознаки.
25. Методи повної підробки документів.
26. Судова балістика: поняття та об'єкти дослідження.
27. Завдання дослідження слідів вогнепальної зброї.
28. Поняття зовнішності людини, її елементів та ознак.
29. Джерела інформації про зовнішність людини.

30. Суб'єктивні портрети, які використовуються в ході розкриття та розслідування злочинів.
31. Словесний портрет як метод описання зовнішності людини.
32. Основні та додаткові засоби фіксації ходу і результатів слідчих дій.
33. Слідчий огляд: поняття і види.
34. Загальні тактичні принципи слідчого огляду.
35. Етапи і завдання огляду місця події.
36. Завдання і тактика проведення робочого етапу огляду місця події.
37. Завдання заключного етапу огляду місця події.
38. Негативні обставини: поняття і використання в розкритті та розслідуванні злочинів.
39. Мета і тактика освідчування.
40. Обшук: поняття, види, підстави проведення, об'єкти пошуку.
41. Завдання підготовчого етапу проведення обшуку.
42. Тактика проведення обшуку в житловому приміщенні.
43. Тактика проведення обшуку на відкритій місцевості.
44. Тактика проведення особистого обшуку.
45. Виїмка: поняття, види, підстави проведення.
46. Тактика проведення виїмки.
47. Тактика проведення виїмки поштово-телеграфної кореспонденції.
48. Допит: поняття, види, етапи, стадії.
49. Завдання підготовчого етапу допиту.
50. Тактика допиту потерпілого.
51. Тактика допиту свідка.
52. Тактика допиту підозрюваного.
53. Тактика допиту обвинувачуваного.
54. Тактика проведення очної ставки.
55. Впізнання: поняття, види, основні процесуальні вимоги, об'єкти ототожнення.
56. Тактика пред'явлення особи для впізнання за анатомічними ознаками зовнішності.
57. Тактика пред'явлення особи для впізнання за функціональними ознаками зовнішності.
58. Тактика пред'явлення особи для впізнання за ознаками голосу та усного мовлення.
59. Тактика пред'явлення особи для впізнання за фотознімком.
60. Тактика пред'явлення для впізнання предметів.

61. Тактика пред'явлення для впізнання тварин.
62. Тактика призначення судових експертів.
63. Відтворення обстановки й обставин події: поняття, види.
64. Завдання підготовчого етапу відтворення обстановки й обставин події з метою проведення слідчого експерименту.
65. Завдання підготовчого етапу відтворення обстановки й обставин події з метою проведення перевірки показань на місці.
66. Тактика відтворення обстановки й обставин події з метою проведення перевірки показань на місці.
67. Тактика відтворення обстановки й обставин події з метою проведення слідчого експерименту.
68. Особливості фіксації результатів відтворення обстановки й обставин події.
69. Криміналістичні версії: поняття, види.
70. Правила побудови криміналістичних версій.
71. Правила перевірки криміналістичних версій.
72. Поняття та основні принципи планування.
73. Розслідування вбивств.
74. Розслідування зґвалтувань.
75. Розслідування підроблення грошей, державних цінних паперів та білетів лотереї.
76. Розслідування крадіжок чужого майна.
77. Розслідування крадіжок із квартир.
78. Розслідування грабежів.
79. Розслідування шахрайського заволодіння особистим майном громадян.
80. Розслідування вимагання.
81. Розслідування хабарництва.
82. Розслідування хуліганства.
83. Розслідування дорожньо-транспортних пригод.
84. Розслідування злочинів, пов'язаних з виникненням пожеж.
85. Розслідування незаконного обігу наркотичних засобів психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів.
86. Розслідування привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.
87. Розслідування шахрайського заволодіння державним або колективним майном.
88. Розслідування ухилення від сплати податків.
89. Розслідування розбоїв.
90. Розслідування злочинів проти довкілля.

ПІДРУЧНИКИ І ДОВІДНИКИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Андреев И. С., Грамович Г. И., Порубов Н. И. Криминалистика. – Минск, 1997.
2. Бахин В. П. Криминалистика. Проблемы и мнения (1962–2002 г.г.). – К., 2002.
3. Белкин А. Р. Теория доказывания. – М., 1999.
4. Белкин Р. С. Криминалистика: проблемы сегодняшнего дня. – М., 2001.
5. Белкин Р. С. Курс криминалистики. Т. 1–3. – М., 1997.
6. Гора І. В. Криміналістика : посіб. для підготовки до іспитів. – К., 2003.
7. Криминалистика / под ред. В. А. Образцова. – М., 1995.
8. Криминалистика / под ред. Герасимова И. Ф., Драпкина Л. Я. – М., 1994.
9. Криминалистика / под ред. Н. П. Яблокова. – М., 1996.
10. Криминалистика / под ред. Пантелеева И. Ф., Селиванова Н. А. – М., 1993.
11. Криминалистика / под ред. проф. Волынского А. Ф. – М., 1999.
12. Криминалистика / под ред. проф. Т. А. Седовой, проф. А. А. Эксархопуло. – СПб., 1995.
13. Криминалистика : учеб. для вузов / под ред. проф. Р. С. Белкина. – М., 1999.
14. Криминалистика : учебник / под ред. И. Ф. Крылова. – Л., 1992.
15. Криминалистика : учебник / под ред. проф. А. Г. Филиппова и проф. А. Ф. Волынского. – М., 1998.
16. Криминалистика социалистических стран / под ред. проф. В. Я. Колдина. – М., 1986.
17. Криминалистическое обеспечение криминальной милиции и органов предварительного расследования : учебник / под ред. проф. Т. В. Аверьяновой и проф. Р. С. Белкина. – М., 1997.
18. Криміналістика : підручник / за ред. Біленчука П. Д. – К., 1998.
19. Криміналістика : підручник / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. – К., 2001.

20. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів : підруч. для студ. юрид. вузів і фак. / за ред. проф. В. Ю. Шепітька. – Х., 1998.
21. Кузьмічов В. С., Прокопенко Г. І. Криміналістика : навч. посіб. – К., 2001.
22. Настільна книга слідчого : наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів. – К., 2003.
23. Образцов В. А. Основы криминалистики. – М., 1996.
24. Практикум по криминалистике : учеб. пособие / под ред. Н. П. Яблокова. – М., 1995.
25. Руководство для следователей / под ред. Н. А. Селиванова, В. А. Снеткова. – М., 1997.
26. Руководство по расследованию преступлений : научн.-практ. пособ. / А. В. Гриненко, Т. В. Каткова, Г. К. Кожевников и др. – Х., 2001.
27. Салтевський М. В. Криміналістика. Ч. 1. Техніка. – Х., 2000.
28. Салтевський М. В. Криміналістика. Ч. 2. Методика і тактика. – Х., 2001.
29. Справочная книга криминалиста / под ред. проф. Н. А. Селиванова. – М., 2000.
30. Справочник следователя. Вып.1-3. – М., 1990-1992.
31. Усманов У. А. Справочник следователя. – М., 1997.
32. Щербаковский М. Г. Криминалистика : конспект ответов на зачеты и экзамены. – Х., 2008.
33. Яблоков Н. П. Криминалистика. – М., 2000.
34. Якимов И. Н. Криминалистика : руководство по уголовной технике и тактике. – М., 2003.

Навчально-методичне видання

КРИМІНАЛІСТИКА

Методичні матеріали з виконання контрольних робіт

Розробники:
ЩЕРБАКОВСЬКИЙ Михайло Григорович,
КАЗЮТА Сергій Іванович,
СТУПЕНКО Владислав Вадимович

Редактор *Г. Я. Ступницька*
Комп'ютерне верстання *А. О. Зозулі*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,87. Тираж 50 пр. Зам. № 21.

Видавець і виготовлювач –
Харківський національний університет внутрішніх справ,
просп. 50-річчя СРСР, 27, м. Харків, 61080
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3087 від 22.01.2008.